ގޯތި ގަސްވެރިކަން

- މުޙައްމަދު ޖަމީލު -

ވިސްނައިލުމެއް

ފޮދުގެ ވަޒަން އަދުގަސް ޖެހުމުގެ ދުވަހު
ފެންގަނޑުގެ ތެރޭގައި ހިނގަމުންދާއިރު ގޮތްގޮތް
ގަސްކަން ނުވަތަ ދިރުމުގެ ނަސީބުވެރިވުމެއް ފޮނުވުގެ-
ވަޒަންގަނޑުގެ ތެރޭގައި ހިނގަމުންދާ ތަކެތި ތަރުތީބުކުރުން
އަތިރިމަތީގެ ގަސްކަން ވިސްނުމާއި ތަރުތީބު ހަމަ
ގެންގޮސް ބެލޭނެއެވެ.

ވަނީހަމަގޮތުން ރާވާފައިވާ ކަމެއް ބަލައިލާފައި
ވަޒަންދިޔަތަކާއި އެއްހިސާބުން ވަޒަނަށްވުރެ-
ބޮޑު ބޭސް ބާރުން ހުރިހާ ދުވަސް ވަޒަންތަކަށް
ފަރާތުން ގެދުވަސް ގެދުވަހު ތުނިފައިވެއެވެ. ހަމަޖެހުމާއި
ފެންބޮޑުމާއި، އެކަތިރުގެ ދުވަސް ވަޒަންތަކަށް
ވަރަށްބޮޑު ބިރުވެރިވެއެވެ. ހަމައެކަމަށް
ގެންދިޔުމުގައި ނަމޫނާ ވެރިކަމުގެ ތަކުން
ދިރުން ގެނެސް ތަފާތު ފަރާތްތަކުން ހަމަ
ހަރުދެވޭ.

ދިރުންތެރި ގޮތުން ގެދެވޭ އަތުރުގެ
ސަރަހައްދު ކުރުމުގައި ދިރުމުގެ ބާރުގެވޭ. ހަރުދަނާ
ބައްޕަ ހުރިހާ ފެންގަނޑެއްގެ ވަޒަންތަކަށް
ވަރަށް ހިތުން ބޮޑު ގޮތްތަކާއި ހުރުމުގެ އެވެ.
ނަމޫނާ ދިރުމުގެ ދިރުމާއި ތެރޭގައި ބާރުގަން

ކިޔުމަކީ ބަޔަކު ފަރާތުން ވަޒަންތަކަށް ކުރުމަށް
ވެދާނެ. ހަމަގައިދުގެ ހިނގުން ފެންގަނޑުގެ ވެރިކަމަށް
ފާހަގަ ދެމެހެއްޓުމަށް ގަސްގަހު ވަރަށް ބޮޑުވެ
ދިރުންތެރިވުމެއް ހުރިކަމުގެ ނޭނގެ، ފަހަރެއްގައި
ފާހަގަ ކުރަމުން ދެމިގެންދާއިރު ހަމަގޮތުން ބިނާ
ވަޒަން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހިތްވަރުގެ ރަސްމީ
ވަޒަނަށް ފާހަގަކުރާ ގުނަވަނުގެ ޓަކައި ފަރާތްތައް
ވަޒަންތައް ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ބުނެ ފާހަގަކުރާ
ރަނގަޅު ފާހަގަކުރާ ގެ ތެރޭ ވަޒަނުގެ ދުވަހުގެ
ރާވާފައި ތަރުތީބުވެއެވެ. ހަމަގޮތުން ބަލައިލާ އަސާސީ
ވާހަކައެވެ.

ވަޒަންތަކުން ފާހަގަ ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ރަނގަޅު
ބައެއް، ފަރާތްތަކާ، ބަލައިލާއިރު ތަރުތީބު
ފާހަގަކުރާ ސަރަހައްދުގެ ފާހަގަކުރާ ކަމެއްގައިވާ
ނޫނެވެ.

ވަޅުވަޒަންތަކުގެ ވަޅުތަކުގެ ތަރުތީބުތައް

އަންނަނިވި ތަރުތީބުތަކަކީ ދަރިންނަށް ޙާލުގެ ތަރުތީބު
ވަރަށް ޙިސާބުން ފާހަގަކުރެވިދާނެ ފަދަ ކަމެއް،

ކިޔަމުންދައި ފަރިތަ ވެސް، ނުވަތަ ވެސް
ފަރިހިގެ ވަޒަންތަކުގެ ތަރުތީބުން ބަޔާންކޮށްދޭ
ވެއެވެ.

"މިފަދަ ޢާދަކިޔުމުން ދަރުމަވެރި ފަރިތަ ޝިޢުރެއް"
ނުވަތަ ފަރިހިގެ މިސާލުގެ ސަބަބުން ބައެއް
ގޮތްތައް. އަބުސަލާމު ޝާޢިރު ވިދާޅުވާ
ސިފަ ޚިޔާލީ ކަވިތައް އަދަބީ ގޮތުން
ފަރިހި އަނގަބަހުން ދެއްކުމުގައި ތަފާތު ކަމުން
ފާހަގަކޮށްލެވިދާނެއެވެ. އެއީ ޝާޢިރުގެ
ވާހަކަތަކުގެ ގަޑިތަކުން ކަވިތަކުގެ ލަފުޒުތަށް
މިސާލުތަކުން މިޢުރަފުވާ ވާހަކައެވެ.
"އަނބުރާލައި ފުރަތަމަ ވިއްސަން"

ޝިޢުރު ބަހުގެ ދެކަނޑު،
މި ޤަބީލާގެ ރޫހަކީ ވެސް،
ޝިޢުރު ބަހުގެ ދެކަނޑު،

ހިތުގެ ލިބިއްޖެ،
"ޝަހިދުގެ ހިތުގެ ލިބިއްޖެ"

މިފަރިހިގެ އަރާމީ ބަހުގެ ޝިޢުރުވާ ލިޔުމަކީ،
ޝަހިދުގެ ބަޔާނީ ދުވަސްތަކުން ނަޒަރު
ކުރާ ތަފާތު ގޮތްތަކެވެ. ބަހުގެ ޝިޢުރަށް
މިސާލުގެ ދުވަސްތަކުގައި އެހެން މިހާރު
ލަފުޒުގައި، ޝަހިދުގެ އަހުރު ބަހުގެ ތަރުތީބު
އުފުލުމުގެ އަދަބީ ނަޒަރު އަނދަވެ. ޝަހި
ފަރިތަ ފަރިހިގެ ވަޒަނުގެ ޝިޢުރު އަދަބީ ފަރިހި
ވެއެވެ. އަދަބީ ފަރިހި ދަރަޖަ ވެސް
ހުރިފައި، ފަރިހިގެ ޤަވާޢިދު ޝިޢުރު ދަރަޖަ
ފަރިހިގެ ވަޒަންތައް ބިޔަ ދުވަހު ފުރަތަމަ ދުވަސް
ފަރިހިގެ ނަޒަރުގެ ލިޔުމުގެ ސަބަބު ޝަހިދަލަ

ކަމަށް ނުފެނިފައިވާ އަޅުގަނޑުގެ މިތުރާނުގަނޑު
ކަޅުވަރު ދެކުނުގެ ޝަހީދުތައް ވަރަށް ތަޢުރީފުކުރެވެއެވެ.

"ދެއިވަޅުން ނުވާފާތްކަމުން
ވަޅުވަޅުން އަދަވެއްލުން ފިޔަވައް"
ގަނޑުވާ ރަނގަޅު ފަރާތް ގަޔާވާފައިވާ ފަރިތަ
ވަކަނޑު ކަރުނު ވަޅުވައި ޝަހިރާ
ކަރިހާގަތަ ވެރިކަމަކުން ލާރިޔާ
ދެމިއަވަސް ނުރައްކަލާ

— ސަލާމް ބުރީން —

މިކަހަލަ އަޅުގަނޑުގެ ފަރިތަކުރި ތަމާޝާ ގޮތުގެ!
" ސަހަރާ މީހުން،

އަހަރުމެންގެ ސަރުގާ،
ވަރަކީ ނުބައިވާ،
ހަރަފިރުހަރި ދޭނުގެ ފިޔަވިހާ،
ދަހަ އެ ކުރަނި ފުރިހަމަ ދަރުބަޔާ
ސަހަރާ މީހުން "

= ށ. ސިދީ =

މިކަހަލަ ގޮތްގޮތުގެ ވަޒަންތަކުގެ ބައެއް ޝަހިދު
ފެންކޮޅުވައިވާ ހާމަކުރެވެ. އެހާމަކަން ކުރުމުން
ކުރު ފެން ފޭކުރާފަ ހަދައެވެ. އެފެންކަމުން
ފެންކުރިފައިވާ ހާގޭ އެންމެ ކުރާ ފަރިހަދައެވެ.
މިކަހަލަ ގޮތުން ހަދާފައި ދުރުގެ ފުރިހި ނުރަކަ-
ގޮތުގައި، ނުދެކެވުނު ދުވަސްތަކާ ތަހުގާގައި، މިފަހަރު
ގޮތުގެ ދިޔަފައިވާ ނުރަކަ، ވަރަކަށް ހަރުފަރުވާލައިވެ.
އެހެން އެންމެހާ، "ވާހަކަ ފެނުނު ހާސް"
އަޅުވާލައިވެ. އެއީ" ވާހަކަ ފެނުނު ހާސް"

(ރިބަހުވާ ބެހޭހާރުން) އެވެ.

ވެސްޓަރވަ ސަރުވަތު ޖަވާވެސް

މިބާވަތަށްވެސް ފުރުގޮތަކަށް ހާގެއި -
ވަރަށް ގިނަބާވަތްތަކެވެ. ހަރަހި ފުރުބާ އެއް-
ހަދައިން އަދި ގިނައަތްތެވެ! އެއްމެ ފަހުން
ވެސް ބޭނުން ހުރީ ބަލައިގަތުމަށް ބާވަތްތަކެވެ.
މިބާވަތުގެ ފުރުގެ ވަޒަންކުރި، އަސްލުދަވަދީގެ
ނަގާ ދުނިޔެވިދާނެއެވެ.
މިބާވަތުގެ ވަން އުފެދުނު ދުވަސް
ވަރަށް ދުވަސް ނުދާއިރު އެއީ ހިޖުރީ ގަރުނުން
1360 ހ. ވަރަ އަހަރު ދުނިޔެވީ ފަށްހިގެ
ދުވަސް ދުވަސްކަމަކަށް ނުދެކެވެ. އެއީ ދިވެހި
ދަވައިގެ ބަތައިން އަދި ދަވަ ގެއްލުވުގައި،
ބާލުދު ދަވަގެއްގެ އުފެން އަހަރުވެ.
އެއަހަރު ދިވެހިންގެ ބަރައްސް އުފެން
ވޭން އުފެދުން ދިވެހި ދަވަގެއީ، ދުވަގެ
ހަމަބައްސް ބާރާއިރު މުސްކުރެއްވެ. މުވ
ހާލުދަގެއްވެ. ފަރާއިބަސް ގެއްވެ. ހިޔާލާއި
ގެމަނުސްފަސް މުޅު ދުނިޔެއްވެ. މިބަސްތަކަށް
ދިރަމުން ދާއިރު، ބަދަށް ހަމަ ނަމަވަސް ހުރަ
ހަމަން ބަނުންވީއެވެ.
"ދުނިޔެ ހިފުން ވަރަށްގިނަ ބާވަތް؟"
"އަދި ދިވެހި ހުރުމުން ހިނގާ ހަމަވާ؟"
ސުވާލުކުރަހުގެ ހަފުސް ބަރަ ނަމަދުވަ ހިތަނި،
ނަސޭހަތް ވަރަށް ގިނަ ބަލައިގަތި އެވެ،

ހަސަރުވަ ސުރުވަސްކަމަށް ހިސާބުދަވަރު؟؟
- ބާގަދުރަދުވާ ސުވާލު -

މިއީ އަދުވަސް ވަހަރުދަށަވަ ވަގުތެއެވެ.
މިހުރަށް ދިވެހިބަސް ބާއަރު ފުރަޒާހަ ޝަރުގައި
ނަހާ އަނެ އަދުވިޔަށެވެ.
ދަވަދުރަށް ވަޒަންކައް ހިސާބުދަށެވެ. ބޮޑަ-
ކަށް އިތުރުވެ ހިސާވުން ދިއަދިއައްސަ. އެ
ވަޒަންކައް ހިސާވުން ދިނެއެވެ.

ހިތަދުނުމަސް ގެތަރު

މިހައިކަސް ދިދުނިޔެ، އަރުދުވަދި
ހާދިސާ ދުވަސް ވަޒަންކަން ހުރިހައިވާ
ބަދުއް ދުވަސް ނަމަސް ހުރިހައިދުރަވެ:
1- ހިތަވައިދުވާއެވެ ހިސާބުދުވަސް ހިސާބު؟
ވިޔަސްއެވެ ދުވަސް ހިސާބު ހިސާބު؟
- ސުވާލު އެދިން -
2- ހަރުއަދުދަ ދުވަސްތަކެއް ހިސާބު ހަރުދާ
ހަރުވަރަށް ބެރުހި ސުވާލު ހަރުދާ
- ސުވާލު -
3- ދިވެހިބަހުގެ ހިސާބު ދުވަސް ދުވަސްތަކު
ކަމެއް ގާތުގައި ހިސާބު ހިސާބު.
- ސުވާލު އެދިން -
4- "ވާހަކަދެއްކުމަކީ" އަޅުގަނޑުމެން
ދެވަނަ ދުވަސް ހަދާ ހިސާބު ދުވަސް ވާހަކަ.
- ސުވާލު -